

HODOSY FERENCZI MÁRIA

MI A FOGLALKOZÁSOD? SZERETED?

Mezőgazdaság, vendéglátás, építőipar, egészségügy, élelmiszeripar vagy szépségipar? Melyik foglalkozás illik a gyermekemhez, s melyik teszi majd elégedetté? Milyen területen lehet majd biztos munkahelye pár év múlva? Többek között ezek a kérdések foglalkoztatják a pályaválasztás előtt álló diákokat és szüleiket.

Érdeemes tudatosítanunk, hogy a pályaválasztás folyamata jelentősen megváltozott az utóbbi időkből. Pár évtizeddel ezelőtt az emberek többsége még végérvényes és visszavonhatatlan döntésként kezelte a pályaválasztást. A fiatalok sokszor automatikusan a szülői minta hatására választottak szakmát vagy továbbtanulási irányt, és egy jól megvalósított munkahelyet valós biztonságot jelentett a pályakezdéstől egészen a nyugdíjig. Napjainkra azonban sok minden megváltozott. Sőt, mondhatni maga a változás lett egyre természetesebb. Változnak a társadalmi szükségletek, új képzések, új szakmák jelennek meg, és egy élethosszig tartó biztos állásra is egyre kevésbé számíthatunk.

A felnövekvő generáció számára a pályaválasztás már nemcsak egyszeri döntés meghozatalát jelenti. Annak érdekében, hogy megállják helyüket a folyamatosan változó munkaerőpiacon, számos fontos képességre kell szert tenniük. Először is ismerniük kell a munkapiac aktuális szükségle-

teit: mik a hiányszakmák ma, miből telítődött a munkapiac, stb. Továbbá jelentős előnyt jelent, ha rendelkeznek a leginkább igényelt kompetenciákkal. Mindemellett elég rugalmasnak kell lenniük, és ha a változó igények úgy kívánják, új döntéseket és irányokat kell választaniuk.

Napjainkban a pályaválasztás előtt álló fiatalokat általában két fő motiváció mozgatja: a megélhetés és az önmegvalósítás vágya. Olyan szakmát válasszak, ami boldoggá tesz, vagy olyat, ami hozzásegít a vágyott anyagi biztonsághoz? Ideális esetben a két tényező egyensúlyba hozható, és a választott foglalkozás megfelelő anyagi körülményeket biztosít számukra.

A jó pályaválasztás pedig elvezethet az önmegvalósításhoz, ami a legmagasabb rendű szükséglete az embernek. Lényege, hogy a számára megfelelő hivatást megtaláló fiatal azzá válik, amivé az adottságai révén válhat úgy, hogy döntéseit és választásait autonóm módon hozza meg. Az ilyen jellegű döntés- és választásorozat lehetővé teszi a valódi én kibontakoztatását és annak az útnak a megtalálását, amelyen úgy haladhat végig, hogy közben jól érzi magát. Egy ilyen úton haladva lehetősége nyílik azon választások megfogalmazására, amelyek révén a lehető legjobbat tudja kihozni önmagából. Ha pedig erre lehetősége van a pályája alakítása so-

rán, annak eredménye a lelkesedés, a kreativitás és az elköteleződés lesz. Tehát ha megtalálja azt az szakmát, amit lelkesen, kreatívan és elkötelezetten tud végezni, minden bizonynyal úgy fog dolgozni, hogy keze nyomán kiváló munkateljesítmény jön létre. A jó teljesítményt pedig a munkaerőpiac is értékeli, a minőségi szinten dolgozó szakembereket a megbízó ügyfelek elismerik és a jövőben is keresik.

Ebből is látszik, hogy kamaszként szakmát vagy továbbtanulási irányt választani, majd felépíteni e választás mentén egy tartalmas életpályát – amely önmegvalósítást, az értelmes munka örömet, egyúttal pedig méltányos megélhetést biztosít –, komoly felelősség. Olyan feladat, amelyben fontos a támogatás. Ez a támogatás pályaválasztással foglalkozó szakember felkeresésével bárki számára elérhető. A pályaeorientációs foglalkozások keretében a pályaválasztás előtt álló fiatalok új ismereteket szereznek önmagukról, a munkaerőpiac világról, képessé válnak a releváns információk kiválasztására, értékelésére, ami végső soron elvezeti őket eme nehéz döntés felelősségteljes meghozatalához. E belső érés folyamán pedig eddig ismeretlen szempontokkal gazdagodnak, új képességeket fejlesztenek, amik az aktuális döntésnél túl felhasználhatók lesznek szakmai életútjuk későbbi pontjain is.